

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-06-12

Vår referens

Olle Ingvarsson
Utredningssekreterare
olle.ingvarsson@malmö.se

Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23) ASN-2026-9723

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23) och ombetts yttra sig till kommunstyrelsen.

Förvaltningen avstryker utredningens förslag om ett krav på myndigheter att införa en tolkavgift, men välkomnar förslaget att undanta bland annat socialtjänsten och ärenden som direkt rör barn.

Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag om förbud mot barntolkning.

Slutligen delar förvaltningen utredningens bedömning att frågan om ett förbud mot anhörigtolkning behöver utredas ytterligare.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Följebrev - Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23)
- Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23)
- Betänkande av utredningen - Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23)

- G-Tjänsteskrivelse ASN - Remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning
- Förslag till yttrande - Remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-05-27

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-06-03

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-06-18

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23) och ombeds yttra sig till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 27 februari 2025 tillsätta en utredning för att se över vissa tolkfrågor. Översynen omfattar införandet av en tolkavgift och frågan om förbud för myndigheter att använda barn som tolk.

Syftet med översynen är att tydliggöra samhällets förväntan på att den som kommer till Sverige anstränger sig för att lära sig svenska och att stärka incitamenten för den enskilde att lära sig svenska.

Sammanfattning av utredningens förslag om tolkavgift

Utredningen föreslår att en avgift ska införas för tolkning. Utredningen föreslår därför två nya författningar – lagen om tolkavgift samt förordningen om tolkavgift.

Förslaget innebär att personer som huvudregel kommer behöva betala en tolkavgift vid kontakter med myndigheter såsom domstolar, statliga förvaltningsmyndigheter, kommunala nämnder och regioner.

Tolkavgift ska endast tas ut vid tolkning i talade språk och förslaget gäller för personer som har varit folkbokförda i Sverige i minst sex år.

Tolkavgiften ska vara 400 kronor och avgiften ska bara tas ut en gång per ärende. Intäkterna för tolkning inom en kommun ska tillfalla kommunen.

Utredningen föreslår en rad undantag från skyldigheten att ta ut tolkavgift, bland annat vid tolkanvändning inom socialtjänsten, när ärendet direkt rör barn och när en verksamhet redan är avgiftsbelagd. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer

att merparten av förvaltningens verksamheter kommer att undantas från kravet att införa tolkavgift.

Utredningen bedömer att information om tolkavgiften bör ingå i såväl den samhällsintroduktion som anordnas av Migrationsverket, som den samhällsorientering som erbjuds av kommunerna.

Utredningen föreslår även att kommunen ska informera kommuninvånare med rätt till SFI om den skyldighet att betala tolkavgift som följer av lagen om tolkavgift.

Sammanfattning av utredningens förslag om förbud mot barntolkning

Utredningen föreslår en ny lag om förbud mot barntolkning. Lagen ska gälla för alla myndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter, till exempel kommuner.

Lagen ska vara tillämplig vid all form av tolkning, det vill säga i talade språk, teckenspråks-, dövblind- samt skrivtolkning.

Utredningen föreslår två undantag från förbudet mot barntolkning. Dels vid nödsituationer där barntolkning kan möjliggöra att liv räddas eller att ett pågående allvarligt brott hindras. Dels för tolkning av uppgifter av administrativ karaktär, till exempel vid förmedling av kortfattad, harmlös information.

Frågan om förbud mot anhörigtolkning

I utredningens direktiv beskrivs att utredningen även ska ta ställning till om anhöriga ska kunna nekas som tolk vid myndighetskontakter, och i så fall föreslå i vilka situationer det ska vara möjligt. Som skäl anges att det finns situationer då tolkning genom anhöriga kan vara särskilt problematisk, exempelvis utifrån ett jämställdhetsperspektiv inklusive frågan om hedersrelaterat våld och förtryck.

Utredningen bedömer att det i gällande rätt redan är möjligt att neka en anhörig från att tolka om den anhöriga inte kan anses lämplig för uppdraget. Utredningen lägger därför inte förslag om förbud mot anhörigtolkning eftersom det skulle leda till dubbelreglering.

Ikraftträdande

Samtliga föreslagna författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Förvaltningens överväganden

Överväganden gällande förslaget att införa tolkavgift

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen avstyrker utredningens förslag att införa en tolkavgift.

Förvaltningen framhåller värdet av att tolktjänster är kostnadsfria för den enskilde som har behov av tolk i kontakt med myndigheter. Tillgången till tolk är viktig för att alla Malmöbor ska kunna förstå och tillvarata sina rättigheter och skyldigheter, i enlighet med förvaltningslagen § 13.

Förslaget skapar otydlighet

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen framhåller behovet av att lagstiftningen bidrar till tydlighet och förenklingar. Förvaltningen bedömer att utredningens förslag kommer skapa otydlighet, gränsdragningsproblem och ökad administration.

Utredningens förslag innebär att många verksamheter och ärenden undantas från det generella kravet att införa tolkavgift.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att det gör det otydligt för såväl myndigheter som för enskilda när tolkning är avgiftsbelagt på en myndighet och kostnadsfri på en annan.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser att detta kan påverka förvaltningens målgrupper negativt när olika regler gäller i kontakten med olika myndigheter och olika typer av ärenden.

Risk för ökade trösklar i kontakten med myndigheter

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser vikten av att förbättra förutsättningarna för personer som inte behärskar svenska språket att lära sig svenska och integreras i det svenska samhället. Förvaltningen bedömer emellertid inte att en avgift för tolk är ett ändamålsenligt sätt att bidra till dessa effekter.

Förvaltningen delar utredningens bedömning att en tolkavgift i första hand kommer att påverka utrikesfödda som befinner sig i utsatta situationer med små ekonomiska marginaler, dålig hälsa eller som står utanför arbetsmarknaden.

Det riskerar leda till att personer som har behov av stöd avstår från att kontakta myndigheter.

Förvaltningen framhåller att införandet av en tolkavgift i kontakten med myndigheter som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan leda till att personer som befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation och behöver stöd för att hitta jobb inte söker det stöd som finns att tillgå.

Det riskerar påverka arbetsmarknads- och socialförvaltningens målgrupper negativt och kan försämra deras förutsättningar att integreras i samhället och lära sig svenska. Förvaltningen bedömer därmed att avgiften kan motverka förslagets syfte.

Förvaltningen delar även utredningens bedömning att en tolkavgift skulle kunna leda till att personer väljer bort tolk i kontakt med myndigheter av ekonomiska skäl trots att behov finns. Det riskerar leda till missförstånd, felaktiga beslut, bristfälliga utredningar och felaktiga samtycken, vilket i förlängningen utgör en risk för bristande rättssäkerhet i myndighetsutövning.

Risk för ökning av ekonomiskt bistånd

Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning (9.8.4) att en tolkavgift kan leda till att personer med små ekonomiska marginaler kan behöva söka ekonomiskt bistånd hos socialtjänsten för att kunna betala tolkavgiften.

Det skulle i förlängningen leda till att kostnaden för tolkavgiften i viss mån kan komma att bekostas av kommunen, i motsats till det uttalade syftet med förslaget.

Vidare bedömer förvaltningen att en tolkavgift riskerar att medföra en ökad administrativ börda för de verksamheter där tolkavgift kan komma att införas.

Konsekvenser för jämställdheten

Ytterligare ett skäl till att förvaltningen avstyrker utredningens förslag är att en tolkavgift riskerar leda till att kvinnor påverkas negativt av införandet av tolkavgift i högre grad än män.

Det beror, som utredningen beskriver (22.2.4), bland annat på att utrikesfödda kvinnor har lägre inkomst än utrikesfödda män samt att arbetslösheten är högre bland utrikesfödda kvinnor än utrikesfödda män och således har större behov av kontakter med det offentliga för stöd i att söka arbete eller ansöka om olika typer av ersättningar.

Undantag för socialtjänsten och ärenden som direkt rör barn

Utifrån att regeringen avser införa ett krav på myndigheter att införa tolkavgift välkomnar arbetsmarknads- och socialnämnden ett undantag för socialtjänsten och ärenden som direkt rör barn.

Förvaltningen bedömer att införandet av tolkavgift skulle försvåra förvaltningens möjligheter att arbeta förtroendeskapande och erbjuda en lättillgänglig och

förebyggande socialtjänst som sänker trösklarna till stöd och insatser, i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

Förvaltningen delar utredningens bedömning (9.8.4) att en tolkavgift inom socialtjänstens verksamheter, exempelvis hjälp till missbrukare eller personer som vill komma bort från kriminalitet, riskerar att motverka att enskilda tar egna kontakter med socialtjänsten. Det skulle kunna få negativa konsekvenser för personer i utsatta situationer och försvåra för förvaltningen att utföra sitt uppdrag.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillstyrker utredningens förslag att införa ett undantag från kravet på tolkavgift för ärenden som direkt rör barn då detta, enligt utredningens bedömning (9.6), riskerar att strida mot barnkonventionen.

Förvaltningens överväganden gällande förslaget att förbjuda barntolkning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillstyrker utredningens förslag om att införa ett förbud mot att använda barn som tolkar.

Förvaltningen har redan idag som policy att aldrig låta barn tolka. Att det förbjuds i lag att barn inte ska tolka i kontakt med det offentliga kommer bidra till större tydlighet i frågan.

Förslaget om att inte införa förbud mot anhörigtolkning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i utredningens bedömning i att det inte finns skäl att införa ett separat förbud mot användandet av anhörigtolkar när det redan i praktiken är möjligt via befintlig lagstiftning.

Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning att det finns ett behov av en separat översyn som utreder möjligheten att neka ombud, biträden och stödpersoner när det utifrån jämställdhetsperspektiv, inklusive frågan om hedersrelaterat våld och förtyck, kan anses olämpligt att de medverkar vid ett myndighetssammanträde (20.2.6). Frågan är viktig men samtidigt komplex.

Förvaltningen instämmer därför i utredningens bedömning att frågan behöver utredas ytterligare utifrån ett helhetsperspektiv.

Ansvariga

Daniel Mattsson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef